

דו"חות הסיי-איי מגלים:

„קהיליית המודיעין והביטחון נהנית ממעמד חזק בממשלה, וענייניה משתלבים היטב במיבצעים רחבים יותר... רבים מן המנהיגים הנוכחיים הגיעו לתפקידיהם דרך השירות הצבאי... יש להם ניסיון לא מבוטל בעניינים שהשתיקה יפה להם.“

שילטון הצללים

רופונים במגרתו של אחד ממנהיגי מפ"ם דאז, מאיר יערי.

„יסודות חתרניים בשמאל הישראלי“

תחילתם של המיסמכים בתיאור צמיחתם של השירותים החשאיים של ישראל משירות הידיעות (הש"י) של ההגנה. בשנים הראשונות לקיום המדינה, נאמר במיסמכים, שרלו בין הורעות השונות של השירותים החשאיים „קינאה הדדית וחוסר-אימון“ ובגוריון הטיל על ראש בן שילוח לארגן את השירותים מחדש.

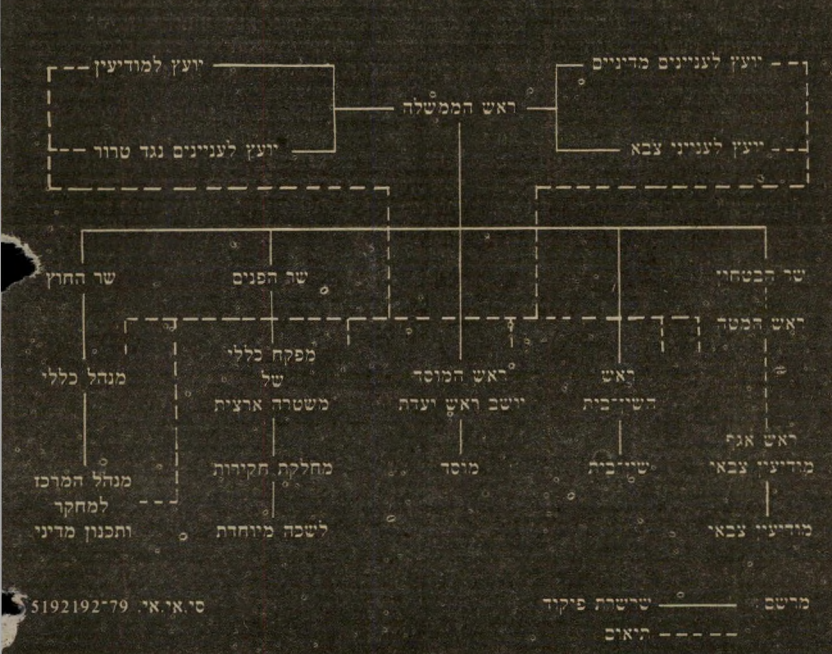
האם מיסמכי הסיי-איי, שנומצאו בשגרירות האמריקאית בטהראן, הם אותנטיים - או שהם מלאכת-מחשבת של מחלקה לדיסאינפורמציה של מוסד חשאי עויין?

ר עבר, על רקע של יריבויות פור-ליטיות וחילוקי-דעות ביחס לסדר שמן הראוי לכוון בישראל, נשמעו התקפות מילוליות וביקורת עיתונאית על השירותים (החשאיים). קולות אלה טענו כי השירותים משמשים מכשיר של מדינת-מישטרה. בכמה מיקרים נאלצו נציגי השירותים לבוא לישיבות בדלתיים סגורות של בתי-המישפט כדי לגנון על קהיליית המודיעין והביטחון מפני האשמות של חטיבת אכזריות ומעשים לא חוקיים... קהיליית הביון והביטחון נאמנה לחלוטין למדינה. אף תבוק ממה הממשלה לבצע משימה מסוימת, חוקית או לא, תבצע או תהיה בלי שהיות.“

הסטודנטים האיראניים שפשטו על השגרירות האמריקאית בטהראן. לעיתונאי הישראלי יוסי מלמן נודע על קיום המיסמכים האלה מפי ידידו, איש-עסקים ישראלי שהיו לו קשרי-מיסחר עם איראן. מלמן הגיע אל המיסמכים, ופירסם אותם בספר שיצא בישראל - „דו"ח הסיי-איי על שירותי-המודיעין של ישראל“, בהוצאת ארז של זמורה-ביתן.

זהו קטע ממיסמך המגדיר את היחסים שבין השירותים החשאיים של ישראל ובין האוכלוסיה והשילטון החוקי במדינה. ה"מיסמך נמצא בכרך ה-11 מבין 13 כרכים של מיסמכים סודיים של הסיי-איי ושל משרד-החוץ האמריקאי, אשר נפלו לידי

תרשים: 1. מיבנה שירותי הביטחון והמודיעין של ישראל, 1977.

איך תיפול ממשלת בגין

רק בתזוזת ישראל לעמדה שמרנית יותר, מפעילים לחץ על המפלגות הדתיות, והתוצאה האפשרית: תיאוריית-דומינו המביאה לפרישת המפלגות הדתיות מהממשלה. בנושא הכלכלי, נאמר, עשויה האופוזיציה להשתמש בחוסר שביעות-הרצון של הציבור מן המדיניות הכלכלית של הממשלה, ואילו בעניין יחסיה-החוץ, וייתורים רגישים הקשורים לאוטונומיה יכולים להיות הקש האחרון שיטבור את גבה של הממשלה. וכיצד? - על ידי הימנעות או העדרות מהצבעה של כמה חברי-כנסת מן הליכוד או מן המפד"ל, שיפילו בדרך זו את הממשלה. על מנחם בגין עצמו נאמר במיסמך אחר, מיברק-הערכה של משרד-החוץ האמריקאי, שבהקשר להסכמי השלום עם מצרים, יש לו בעייה פסיכולוגית, ועליו לשכנע את עצמו כי אינו בוגד בעקרונותיו. „האשמות מסוג זה, שבאו ממקורביו ומחבריה לנשק, מעוררות תחושות אשם וחרדה וצורך להפגין כי הטענות הן כוזבות...“

המיבנה בגופים השונים האחראיים על ביטחון-המדינה בישראל, יש עלי-פי-מיסמכי הסיי-איי בערך 28 אלף אנשים, מתוכם 18 אלף אנשי-מישטרה ומשמר-הגבול, ו-7000 חיילים במודיעין הצבאי. כל היתר הם אנשי השירותים החשאיים - המוסד, הש"י-בית ומחלקת-המחקר של משרד-החוץ.

מלמן עצמו מצייין בהקדמה לספר את ספקותיו שלו באשר לאותנטיות המיסמכים, ומעלה השערה כי יתכן שאינם אמיתיים, ושהינם חלק ממערכה של דיסאינפורמציה. הוא מוסיף כי העיתון האמריקאי וושינגטון פוסט, שפירסם חלק מן המיסמכים, טען שמומחי-מודיעין אמריקאיים העריכו שהמיסמכים אמיתיים, הם אכן חוברו על-ידי אנשי הסיי-איי. בדו"חות אכן יש כמה וכמה שגיאות, ויתכן מאוד שכבר אינם מעודכנים. אך המיסמכים מכילים פרטים מעניינים על מיבנה שירותי-המודיעין הישראליים לסוגיהם, ומובאים בהם לעיתים מיקרים אמיתיים. הקטע שצוטט לעיל, מתייחס ללא ספק לשנות החמישים, כאשר העולם הזה יצא בהאשמות נגד „מנגנון החושך“ של הרש"י-בית, שפעל נגד גורמים אופוזיציוניים בישראל. בין השאר הוטמו או מיק-

שילוח אחד את הורעות השונות של המודיעין הצבאי, שירותי-המודיעין המדיניים נותרו עצמאי, מחוץ למשרד-החוץ. זהו המוסד הידוע. למשרד-החוץ נותרה מחלקת-המחקר, וגם הש"י-בית נותר שלם. הלישכה לתפקידים מיוחדים של המיסמך-רה שולבה גם היא במיבנה החדש. מאז חר יותר הועברה האחריות על הש"י-בית מידי משרד-הביטחון למשרד ראש-הממשלה, ולראש-הממשלה מונה יועץ מיוחד לענייני השירותים החשאיים. הגוף המרכזי בקהיליית המודיעין היא ועדת-השירותים (שבמיסמכי הסיי-איי היא מכונה „ועדת“), שבה חברים ראשי הגופים השונים. בעוד שהמוסד אמור לעסוק בתפקידי-דיסאינפורמציה של ריגול, ממנה הש"י-בית על „ריגול נגדי וביטחון-פנים“, הוא אחראי גם על ביטחונם האישי של ראשי-

מיסמך הנושא את התאריך ה-3 באוגוסט 1979, ושחלק מסעיפיו מוגדרים כסודיים, מתוארים הסיכויים לנפילתה של ממשלת בגין. כמו כמה וכמה מיסמכים אחרים המובאים בספר, מתעוררים ספקות לגבי אותנטיות סעיף פים אלה, ואין זה ברור כלל מדוע הם צריכים להיחשב כסודיים, בשעה שאין בהם חידוש רב. „מלבד שינוי בממשלה שמקורו בהתפטרות ראש-הממשלה בגין, נותרו או נכותו, יש סיכוי-מה לנפילתה הפתאומית של הממשלה. דבר זה יכול להתרחש אם הממשלה מוכסת בהצבעת אי-אמון בכנסת.“ הצבעה כזאת, טוענים בעלי המיסמך, יכולה להיות על רקע דתי, כלכלי, או על רקע יחסיה-החוץ של ישראל. „חילוקי-דעות בענייני דת משלהבים מאוד בישראל“, נאמר במיסמכים, ובהם שך יש הנחה מעניינת - אך בוודאי לא כזאת שעשויה להיחשב כסודית: „יסור דות אולטרה-אורתודוקסיים, המעוניינים